

VEDTATT ALKOHOLPOLITISK OG RUSFOREBYGGENDE HANDLINGSPLAN FOR ENGERDAL KOMMUNE 2020 – 2024

Vedtatt av kommunestyret 15.04.2020 med oppdatering 19.05.2020

Handlingsplan -alkoholpolitisk del

1. Innledning

Handlingsplanen bygger på LOV 1989-06-02 nr. 27: Lov om omsetning av Alkoholholdig drikk mv. (alkoholloven), med tilhørende forskrifter og merknader, endringslover i tilknytning til alkoholloven samt LOV 2011-06-24 nr 30: Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven). Etter alkohollovens § 1-7d er kommunen pålagt å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Handlingsplanen gir retningslinjer for Engerdal kommunes alkoholpolitikk i tidsrommet 2020 - 2024. De enkelte søknader om salgs- og skjenkebevillinger for alkoholvarer behandles i overensstemmelse med de alkoholpolitiske Prinsipper som er uttrykt i denne handlingsplanen.

2. Mål og strategier

Regjeringen utformer rusmiddelpolitikken på nasjonalt nivå, og legger frem handling og strategiplaner. Kommunen må til enhver tid gjøre seg kjent med disse, og de bør være utgangspunktet for kommunale mål og strategier.

Viktige strategiske mål i rusmiddelpolitikken er:

- å forebygge alle former for rusmiddelmisbruk med særlig fokus på forebyggende arbeid blant barn og unge
- bedre tilgangen til effektiv rådgivning, hjelp og behandling for personer med rusmiddelproblemer og deres pårørende
- oppnå en vesentlig reduksjon i forekomsten av rusmiddelrelaterte Helseskader og rusmiddelrelaterte dødsfall.

Strategiske mål for alkoholpolitikken er:

- redusere totalforbruket av alkohol

- endre skadelige drikkemønstre
- heve den gjennomsnittlige debutalderen for alkohol
- øke oppslutningen om alkoholfrie soner, som under graviditet, i trafikken, i samvær med barn og unge, i arbeidslivet, og i Organisert fritidsaktivitet.

Forskning viser at det er nær sammenheng mellom totalforbruket i befolkningen, og omfanget av alkoholrelaterte skader. Lokalt forebyggende arbeid bør derfor ta sikte på å redusere forbruket av alkohol, spesielt rettet mot særlige risikoutsatte grupperinger. Virkemidler kan være; avgifter/pris, aldersgrenser, salgs og skjenkebestemmelser og kontrollvirksomhet.

Forskjellige grupperinger i vårt samfunn arbeider for at cannabis, på visse vilkår, skal frigis. Dette begrunnes bl.a med at cannabis skal erstatte alkohol. Nasjonal og internasjonal forskning viser at cannabis har meget stort skadepotensiale på unge, uferdige hjerner. Undersøkelsene viser endringer i hjernen som resulterer i svekkede kognitive funksjoner som hukommelse og læringsevne. Undersøkelsene viser også at gruppen som røyker cannabis i snitt drikker mer alkohol enn andre. Forskning viser at cannabis og alkohol kombineres i så mye som 80 % av brukstilfellene. Ut i fra dette er det viktig at også rusmiddelet cannabis og cannabisstoffer blir tatt inn i planen, og at informasjon og tiltak mot bruken av dette også blir en del av kommunens rusforebyggende handlingsplan.»

3. Kommunens mål og strategier

Engerdal kommune vil støtte opp om nasjonale mål og strategier. Kommunens egne målsetninger og strategier, skal være basert på kommuneplanens hovedmålsettinger for oppvekstmiljø, sosialt arbeid, og helsefaglig arbeid.

Hovedfokus skal være å beskytte barn og unge mot skader og belastninger knyttet til eget eller andres bruk av rusmidler.

Edruskapsmessige hensyn skal tillegges betydelig vekt ved avgjørelser om tildeling av salgs- og skjenkebevillinger.

Engerdal kommune har ikke tak på antall skjenkebevillinger.

Strategiske mål for rusmiddelpolitikken i perioden 2020 – 2024:

- Styrke de unges mestringskompetanse og gruppenormer
- Heve den gjennomsnittlige debutalderen for alkohol
- Sikre alkoholfrie soner, særlig for barn og ungdom
- Søke å fokusere på dette i alt arbeid med unge slik som gjennompsykisk helsearbeid, ved helsestasjonen, gjennom videreføring av ungdomsarbeidet i ungdomsrådet, ved ungdomsklubben og i kulturskolen.
- Arbeide for å styrke kunnskapen blant barn, unge og foreldre om andre rusmidler, herunder særlig bruken av cannabisstoffer og

andre stoffer som inneholder THC (Tetra/Hydra/Cannabinol – virkestoffene i alle cannabisprodukter).

- Holdningsskapende arbeid i barnehage og skole gjennom informasjon og undervisning
- Helse skal ha et overordnet ansvar for rus, da rus og psykiske lidelser henger nøye sammen.
- Det må også sikres behandlingstilbud og ettervern for rusmisbrukere.
- Ettervernet bør skje i nært samarbeid med den kommunale sosialtjenesten i NAV.

4. Bevillingspolitikken i Engerdal kommune

4.1. Tildeling av salgs og skjenkebevillinger

Det kan gis følgende salgs- og skjenkebevillinger i kommunen;

- Faste salgs og skjenkebevillinger
- Bevilling for en bestemt del av året
- Bevilling for enkeltanledninger
- Ambulerende bevilling for sluttet selskap

Det settes ikke tak på antall bevillinger, men det er et uttalt mål og begrense antall bevilgninger så langt rimelige hensyn tillater det.

- Tre ambulerende bevillinger for skjenking av øl/rusbrus, vin og brennevin videreføres, i samsvar med tidligere planperioder.

4.2. Bevillingsperioden

Bevillingsperioden for faste salgs- og skjenkebevillinger settes til 4 år, med opphør senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Bevilling for enkeltanledninger gis for arrangementer med en varighet inntil 7 dager

4.3. Salgsbevillinger

Kommunen gir salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 (høyst 4,7 volumprosent) til matvareforretninger som har assortert vareutvalg som tilsvarer en dagligvare forretning. Salgsstedene skal ha god informasjon om aldersgrense, legitimasjonsplikt og salgstider ved kjøp av alkohol, samt en plassering der alkoholfri og alkoholsvak drikk, ikke kan forveksles.

Salgsbevilling for alkoholholdig drikk gis ikke til bensinstasjoner eller kiosker.

4.4. Skjenkebevillinger

Det kan gis skjenkebevilling for følgende drikkevarer:

- alkoholholdig drikk gruppe 1
- alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2

- alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3

Med alkoholholdig drikk gruppe 1, menes drikk som inneholder 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol. Med alkoholholdig drikk gruppe 2, menes drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol. Med alkoholholdig drikk gruppe 3, menes drikk som inneholder mellom 22 og 60 volumprosent alkohol.

Godkjent skjenkested kan få tillatelse til uteservering innen et fysisk klart avgrenset område. Planer for avgrensning og utforming skal godkjennes av bygnings myndighetene.

Alle søknader om bevilling skal undergis en konkret vurdering, blant annet med hensyn til hvorvidt normaltidene for salg og skjenking skal fravikes i det enkelte tilfelle.

4.5 Skjenketider for alkoholholdig drikk i Engerdal

Generell skjenketid for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 kan skje fra kl. 13.00 til kl. 02.00. I særlige tilfeller kan skjenketiden utvides til å gjelde fra klokken 11.00.

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 kan skje fra kl. 13.00 til kl. 01.00. For sluttede selskaper kan skjenketiden forlenges til kl. 02.00.

Konsum av skjenket alkoholholdig drikk skal opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp. Lukketidspunkt for bevertningsstedene settes som hovedregel også til 30 minutter etter skjenketidens utløp. Kommunen kan fastsette andre skjenketider for det enkelte skjenkested.

Kommunen kan forlenge skjenketiden for en enkelt anledning når bevillingshaver med skjenkebevilling søker om dette. Det kan vedtas innskrenkninger i skjenketiden for det enkelte skjenkested

4.6. Salgstider for alkoholholdig drikk

Salg av alkoholholdige produkter med volumprosent inntil 4,7 % følger i utgangspunktet forretningenes åpningstider, men bevillingspliktige produkter kan ikke under noen omstendighet selges ut over de tidsinnskrenkninger som alkohollovens § 3-7 setter.

I henhold til alkohollovens § 3–7 annet ledd vedtas følgende salgstider: Salgstider for Engerdal kommune settes fra kl. 08.00 – 20.00 på hverdager og fra kl. 08.00 – 18.00 på dager før søndag og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag.

Ifølge bestemmelsens tredje ledd er det forbudt å selge eller utlevere alkoholholdig drikk gruppe 1 på søndag og helligdager, 1. og 17. mai. Forbudet mot å selge alkohol i gruppe 1 på valg- og stemmedager samt påske- og pinseaften opphørte 1.1.2016. Dette innebærer at bevillingshaver kan selge alkohol på disse dagene dersom kommunen ikke eksplisitt bestemmer noe annet i alkoholpolitisk plan, forskrift eller bevilgningsvedtak. Engerdal kommune følger her de retningslinjer

lovbestemmelsen gir, og har ikke laget noen andre eksplisitte bestemmelser.

4-7. Alkoholreklame

Alkoholreklame er forbudt. Forbudet gjelder også reklame for andre varer med samme merke eller kjennetegn som drikk som inneholder over 2,50 volumprosent alkohol. Slike varer må heller ikke inngå i reklame for andre varer eller tjenester.

4.8. Avgjørelsesmyndighet

Kommunestyret vedtar retningslinjer for tildeling av salgs og skjenkebevillinger og rus politisk handlingsplan, behandler søknad om tildeling av nye salgs og skjenkebevillinger samt oppretter 3 ambulerende bevillinger.

Kommunedirektøren avgjør søknader om bruk av kommunens ambulerende bevillinger, søknader om stedlig utvidelse av bevillingen for en enkelt anledning og avgjør kurante søknader om bevillinger til enkeltanledninger

Se delegasjonsreglement § 22.

5. Vandelsvurdering

Salgs- og skjenkebevilling skal kunne nektes på grunnlag av negativ uttalelse fra politiet om søkers vandel når forholdet knytter seg til alkoholloven eller annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål, eller fra skatte- og avgiftsmyndighetene om økonomisk vandel i forhold til denne lovgivningen, jfr. alkohollovens §§ 1-7, 1-7a, 1-7b og 1-7c fjerde ledd. Hvorvidt vandelskravet er oppfylt inngår i bevillingsmyndighetens forvaltningsskjønn og beror på en konkret vurdering. Engerdal kommune legger følgende føringer til grunn for skjønnsutøvelsen:

6. Uttalelse fra den kommunale sosialtjenesten i NAV

Det skal også etter Alkohollovens § 1-7 innhentes uttalelse fra sosialtjenesten.

7. Viktige momenter ved tildeling og fornyelse av bevilling.

Det skal legges vekt på om søker kan anses som skikket til å ha salgs eller skjenkebevilling, jfr. alkohollovens §§ 1-7a og 1-7b.

Det kan tas hensyn til tidligere dårlig erfaring med søkerens utøvelse av bevilling i form av

- Brudd på vilkår som er satt for bevillingen
- Brudd på skjenke eller aldersbestemmelser
- Endring av driftskonsept uten godkjenning

- Klanderverdig ordensforhold ved bevertningsstedet
- Brudd på reklamebestemmelser

Endringer som gjelder søkers vandelsmessige forhold skal kunne tillegges vekt ved fornyelse.

Ved tildeling av bevilling skal skjenkestedets beliggenhet, størrelse og beskaffenhet samt målgruppen for virksomheten tillegges vekt.

Negativ erfaring med tidligere driftsform, stedets egnethet og størrelse, trafikale og ordensmessige problemer og hensynet til lokalmiljøet for øvrig skal kunne tillegges vekt

8. Punktavhold gjennomføres på følgende steder og i følgende situasjoner:

Det gis ikke alminnelig skjenkerett som fast ordning for bevertningssteder i tilknytning til idrettsanlegg. Uavhengig av type anlegg, gis det ikke skjenkerett ved idrettsarrangement.

Det gis ikke skjenkerett ved arrangementer som er beregnet for eller inkluderer barn og ungdom under 15 år.

Det gis ikke alminnelig skjenkerett for bevertningssteder i umiddelbar nærhet av skoler og barnehager slik at skjenking forhindres når disse er aktivt i bruk.

Det gis ikke alminnelig skjenkerett for bevertningssteder i tilknytning til vanlige butikker, i butikkens åpningstider.

9. Kommunens kontroll.

Alkoholovens § 1-9 pålegger kommunen å føre kontroll med salg og skjenking av alkoholholdig drikk i kommunen, og kontrollvirksomheten reguleres av bestemmelser i alkohol-forskriftens kapittel 9.

Formannskapet utgjør kommunens kontrollutvalg opprettet i henhold til Alkoholovens § 1 – 9 tredje ledd - kontroll med salg og skjenking. Dette følger av delegasjonsreglementet kapittel 3 § 9 m. Utvalgets oppgaver er nærmere beskrevet i alkoholovens forskrift kapittel 10. Kommunale kontrollutvalg.

Kontrollutvalget skal se strengt på bevillinger som ikke overholdes, særlig med omsyn til skjenking/salg til overstadig berusede personer, mindreårige, og utover salgs- og skjenketid. Ved overtredelse av salgs- og skjenkebestemmelsene kan formannskapet bestemme passende sanksjoner. Eksempler på dette er:

- Skriftlig advarsel kun i klart uunnskyldelige tilfeller
- Midlertidig inndragning av bevilling (i hovedsak for en kveld eller en helg)
- Inndragning av bevilling for resten av bevillingsperioden.

Det rapporteres til kommunestyret ved slike sanksjoner.

Kontroll av salgs- og skjenkesteder bør overlates til frittstående firma/organisasjon. Formannskapet gis fullmakt til å inngå endelig avtale.

Rådmannen tillegges ansvar for daglig oppfølging/kontakt med kontrollorganet.

10. Gebyr

Reguleres av bestemmelser gitt i alkoholforskrift kapittel 6. For faste bevillinger beregnes det årlig et gebyr for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.

Beregningsgrunnlag mv, er nærmere regulert i alkohol forskriftens kapittel 6. Det foretas årlig en etterberegning og et etter oppgjør dersom det er avvik mellom forventet omsatt alkohol pr år og faktisk oppgjør.

Det er fastsatt et fast gebyr for ambulerende og leilighetsvis skjenkebevilling. Gebyrsatsen fremgår av kommunens gebyrregulativ. Gebyr for salg og skjenking skal dekke kommunens utgifter til saksbehandling og kontroll av bevillingshaverne.

11. Generelle presiseringer:

Søkere skal behandles på et likt grunnlag, men med mulighet til individuelle vurderinger/avgjørelser slik alkoholloven legger opp til.

Søkere har anledning til å be om forhåndsvurdering av skjenkebevilling før plan om nytt/ utvidelse av etablert skjenkested blir realisert.

Til private selskaper i leide lokaler vises til alkohollovens § 8.9.

Rådmannen har ansvaret for å orientere i Varden eller på annet vis om denne bestemmelsen og dens omfang.

Formannskapetets og Rådmannens delegerte myndighet i alkohol og skjenkebevillingsaker følger av det til enhver tid gjeldende delegasjonsreglement.

Handlingsplan - rusforebyggende del.

Innledning

Handlingsplanen bygger på;

LOV 2009-12-18 nr 131: Lov om sosiale tjenester i arbeids- og Velferdsforvaltningen

LOV 1989-06-02 nr 27: Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholloven)

LOV 1992-07-17 nr 100: Lov om barneverntjenester (barnevernloven)

LOV 2011-06-24 nr 30: Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)

2. Mål og strategier

Regjeringen utformer rusmiddelpolitikken på nasjonalt nivå, og legger frem handlings og strategiplaner. Kommunen må til enhver tid gjøre seg kjent med disse, og de bør være utgangspunktet for kommunale mål og strategier.

Viktige strategiske mål i rusmiddelpolitikken vil være:

- å arbeide for reduserte skadevirkninger ved alkoholbruk, individuelt og samfunnsmessig.

- Spre kunnskap om skadevirkninger ved bruk av rusmidler.
- Arbeide for å unngå bruk av cannabis, ecstasy og lignende stoffer blant ungdom og yngre voksne og bruk av ulovlig produsert alkohol inkludert hjemmebrent. Alt bruk av disse stoffer er å betrakte som misbruk.
- Øke bevisstheten om sammenhengen mellom bruk og misbruk av de forskjellige rusmidler
- Heve debutaldere for bruk av alkohol
- Gi informasjon og undervisning om virkning ved bruk av narkotika og alkohol som kan påvirke forståelsen av hvor viktig det er med en restriktiv holdning til bruk av disse rusmidlene
- Påvirke forbrukernes valg i retning av svakere fremfor sterkere alkoholholdige drikker.

3. Kommunens mål og strategier

Engerdal kommune vil støtte opp om nasjonale mål og strategier. Kommunens egne målsetninger og strategier, skal være basert på kommuneplanens hovedmålsettinger for oppvekstmiljø, sosialt -og helsefaglig arbeid.

Hovedfokus skal være å beskytte barn og unge mot skader og belastninger knyttet til eget eller andres bruk av rusmidler.

Aktuelle tiltak:

- Videreutvikle det generell ungdomsarbeid.
- Generelt holdningsskapende arbeid inkluderes i helsestasjon, barnehage, skole, ungdomsråd, ungdomshus og andre arenaer for barne- og ungdomsarbeid og tilpasses brukerens alder og nivå.
- Temaet rus settes opp på dagsorden på foreldremøter både innen skole og barnehage, gjerne i samarbeid med 'helse' og politi.
- Kommunalt ansatte nøkkelpersoner i arbeidet med barn og unge bør tilegne seg kunnskap om tiltak som; fremhever generell forebygging, grensesetting, og holdningsskapende arbeid.
- Gjennomføre program for opplæring av bevillingsinnehavere, vakter med mer.

Målet med en slik samling er å gjennomgå lover og forskrifter i alkoholloven samt holdninger til illegal rus, overstadig rus og rus i forhold til de under 18 og 20 år.